

EUROPA, 1939

L'ANY DE LES CATASTROFES

EUROPA, 1939: EL AÑO DE LAS CATÁSTROFES

EUROPE, 1939: THE YEAR OF THE CATASTROPHES

EUROPE, 1939: L'ANNÉE DES CATASTROPHES

CEFID UAB
Centre d'Estudis sobre les Èpoques
Franquista i Democràtica

Fundació Carles Pi i Sunyer
d'estudis
autònoms
fiscals

Ediciones Península

Generalitat de Catalunya
memorial democràtic

BARCELONA, 1939. COLEGI ALEMÀNY / COLEGIO ALEMÁN / GERMAN SCHOOL - ARXIU FOTOGRÀFIC. PÉREZ DE ROZAS
(ARXIU HISTòRIC DE LA CIUTAT DE BARCELONA - ARXIU FOTOGRÀFIC. PÉREZ DE ROZAS)

CONGRÈS INTERNACIONAL

CONGRESO INTERNACIONAL

INTERNATIONAL CONFERENCE

CONGRÈS INTERNATIONAL

BARCELONA, 22, 23 I 24 D'ABRIL DE 2009

BARCELONA, 22, 23 Y 24 DE ABRIL DE 2009

BARCELONA, 22-24 APRIL 2009

BARCELONA, 22, 23 ET 24 AVRIL 2009

Organitzat per / Organizado por / Organisé par :

Centre d'Estudis sobre les Èpoques Franquista

i Democràtica (CEFID-UAB)

Centre de Cultura Contemporània de Barcelona (CCCB)

Fundació Carles Pi i Sunyer

Amb la col·laboració de / Con la colaboración de / With the cooperation of /

Avec la collaboration de :

Direcció General de la Memòria Democràtica

(Generalitat de Catalunya)

Ediciones Península

PRESENTACIÓ

L'1 de setembre de 1939 començava la Segona Guerra Mundial, amb l'agressió de l'Alemanya nazi sobre Polònia. Dos dies més tard, la Gran Bretanya i França declaraven la guerra al III Reich. L'any 1939, que ja havia viscut la fi de la guerra civil a Espanya amb la victòria feixista, ara s'endinsava en un nou camí de violència i catàstrofe, en el marc del qual la dialèctica entre feixisme i antifeixisme va assolir els nivells de confrontació més crítics.

Setanta anys més tard és un bon moment per a reflexionar sobre què va significar l'any 1939 per a Europa, per a Espanya i per a Catalunya, i com aquest any va configurar la història del món en la segona meitat del segle xx.

El congrés *Europa, 1939. L'any de les catàstrofes* es planteja com un marc de discussió obert a tots els investigadors dels àmbits de les ciències humanes i socials interessats a reflexionar sobre uns esdeveniments històrics que s'han inserit definitivament en la memòria històrica europea.

PRESENTACIÓN

El 1 de septiembre de 1939 comenzaba la Segunda Guerra Mundial, con la agresión de la Alemania nazi sobre Polonia. Dos días después, Gran Bretaña y Francia declaraban la guerra al III Reich. El año 1939, que ya había vivido el final de la guerra civil en España con la victoria fascista, se adentraba ahora en un nuevo camino de violencia y catástrofe, en el marco del cual la dialéctica entre fascismo y antifascismo alcanzaría los niveles de confrontación más críticos.

Setenta años más tarde es un buen momento para reflexionar sobre qué significó el año 1939 para Europa, para España y para Catalunya, y cómo este año configuró la historia del mundo en la segunda mitad del siglo xx.

El congreso *Europa, 1939. El año de las catástrofes* se plantea como un marco de discusión abierto a todos los investigadores de los ámbitos de las ciencias humanas y sociales interesados en reflexionar sobre unos acontecimientos históricos que se han insertado definitivamente en la memoria histórica europea.

PRESENTATION

On the 1st of September, 1939, the Second World War was ignited by the Nazi invasion of Poland, and two days later Great Britain and France declared war on the Third Reich. This year, which had already seen the Spanish Civil end in a victory for fascism, would now go down a new road of violence and catastrophe, in which the dialectic between fascism and the forces opposed to it would reach their highest point of conflict.

Seventy years have now passed since 1939, and it is thus a fitting moment to take stock of what that year meant for Europe, Spain and Catalonia, and to reflect on how 1939 would shape the history of the entire world over the second half of the twentieth century.

Europe, 1939: the year of the catastrophes is intended to be a forum open to all researchers in the human and social sciences with an interest in reflecting upon these historical events, which have left such a profound imprint on Europe's historical memory.

PRÉSENTATION

Le 1 Septembre 1939, la Deuxième Guerre Mondiale commençait, avec l'agression de l'Allemagne nazie contre la Pologne. Deux jours plus tard, la Grande Bretagne et la France déclaraient la guerre au III Reich. L'année 1939, qui avait déjà vu la fin de la guerre civile espagnole avec la victoire fasciste, s'enfonçait maintenant sur un nouveau chemin de violence et catastrophe, dans le cadre duquel la dialectique entre fascisme et antifascisme atteindrait les niveaux de confrontation les plus critiques.

Soixante-dix ans plus tard, c'est un bon moment pour réfléchir sur la signification de l'année 1939 pour l'Europe, l'Espagne et la Catalogne, et sur la manière avec laquelle cette année configura l'histoire du monde pendant la deuxième moitié du xxe siècle.

Le congrès Europe, 1939. L'année des catastrophes est proposé comme un cadre de discussion ouvert à tous les chercheurs en sciences humaines et sociales qui ont un intérêt à réfléchir sur un ensemble d'événements qui ont pris une place définitive dans la mémoire historique européenne.

PROGRAMA DEL CONGRÉS / PROGRAMA DEL CONGRESO / CONFERENCE PROGRAM / PROGRAMME DU CONGRÈS

DIMECRES 22 D'ABRIL / MIÉRCOLES 22 DE ABRIL / WEDNESDAY, 22nd APRIL / MERCREDI 22 AVRIL

9:00 h. Recollida de documentació i acreditacions /

Recogida de documentación y acreditaciones / Collection of documentation and credentials / Accueil. Distribution de documentation et des cartes d'identification.

9:30 h. Conferència inaugural / Conferencia inaugural /

Opening Speech / Conférence d'ouverture :
Enzo Traverso (Université de Picardie Jules Verne, Amiens)

10:30 h. El camí cap a la guerra / El camino hacia la guerra /

The Road to War / Le chemin vers la guerre

- Els grans d'Europa. De Munic a Varsòvia / Los grandes de Europa. De Munich a Varsovia / The Great Powers of Europe: from Munich To Warsaw / Les grands de l'Europe : de Munich à Varsovie
Francesc Veiga (Universitat Autònoma de Barcelona – UAB)

- Franco i el franquisme davant la nova guerra de 1939 / Franco y el franquismo ante la nueva guerra de 1939 / The response of Franco and Francoism to the New War, 1939 / Franco et le franquisme face à la nouvelle guerre de 1939
Ángel Viñas (Universidad Complutense de Madrid)

Moderador: / Moderator: / Moderateur:
Joan M. Thomàs (Universitat Rovira i Virgili, Tarragona)

Relator: / Relator: / Reporter: / Rapporteur:
Xavier Moreno Juliá (Universitat Rovira i Virgili, Tarragona)

16:00 h. Els intel·lectuals i la política / Los intelectuales

y la política / Intellectuals and Politics / Les intellectuels et la politique

- Els intel·lectuals europeus davant la nova guerra: el cas de França / Los intelectuales europeos ante la nueva guerra: el caso de Francia / The Response of Europe's Intellectuals to the New War: the Case of France / Les intellectuels européens face à la nouvelle guerre : le cas de la France
Jean-François Sirinelli (Centre d'Histoire de Sciences Po, París)

- La nova intelligentsia franquista i Europa / La nueva intelligentsia franquista y Europa / The new Francoist Intelligentsia and Europe / La nouvelle intelligentsia franquiste et l'Europe
José-Carlos Mainer (Universidad de Zaragoza)

Moderador: / Moderator: / Moderateur: / Moderateur:

Borja de Riquer i Permanyer (UAB)

Relator: / Relator: / Reporter: / Rapporteur: / Olívia Gassol (UAB)

DIJOUS 23 D'ABRIL / JUEVES 23 DE ABRIL /

THURSDAY, 23rd APRIL / JEUDI 23 AVRIL

9:30 h. Les dretes davant dels feixismes

i les democràcies / Las derechas ante los fascismos y las democracias / The attitude of the Right towards the Fascist Regimes and Democracies / Les droites face aux fascismes et les démocraties

- Les dretes europees i 1939 / Las derechas europeas y 1939 / The European Right and 1939 / Les droites européennes et 1939
Luciano Casali (Università degli Studi di Bologna)
- Discursos i projectes espanyols sobre el nou ordre europeu / Discursos y proyectos españoles sobre el nuevo orden europeo / Spanish Views and Visions of the New European Order / Discours et projets espagnols sur le nouvel ordre européen
Ismael Saz (Universitat de València)

Moderadora: / Moderadora: / Moderator: / Moderatrice: Carme Moliner (UAB)

Relator: / Relator: / Reporter: / Rapporteur: / Francesc Vilanova (UAB)

16:00 h. Les esquerres davant dels feixismes

i la guerra / Las izquierdas ante los fascismos y la guerra / The Attitude of the Left towards the Fascist Regimes and the war / Les gauches face aux fascismes et la guerre

- La desfeta del frontpopulisme europeu / La derrota del frontepopulismo europeo / The defeat of the European Popular Front Movement / La défaite du mouvement européen des fronts populaires
Ricard Vinyes (Universitat de Barcelona)
- La descomposició del Front Popular a Espanya / La descomposición del Frente Popular en España / The Collapse of the Popular Front in Spain / La décomposition du Front Populaire espagnol
Ángel Bahamonde (Universidad Carlos III de Madrid)

Moderador: / Moderator: / Moderateur: / Moderateur: Manel Risques (Universitat de Barcelona)

Relator: / Relator: / Reporter: / Rapporteur: / Martí Marín (UAB)

DIVENDRES, 24 D'ABRIL / VIERNES 24 DE ABRIL /

FRIDAY, 24th APRIL / VENDREDI 24 AVRIL

9:30 h. Els exilis europeus / Los exilios europeos /

The European exiles / Les exils européens /

- Els exilis europeus: l'escenari francès / Los exilios europeos: el escenario francés /

The European Exiles: the French Case / Les exils européens : le cas français

Denis Peschanski (CNRS, Université Paris 1 Panthéon Sorbonne)

- *L'exili espanyol i l'Europa de 1939 / El exilio español y la Europa de 1939 / The Spanish Exile and Europe in 1939 / L'exil espagnol et l'Europe de 1939*
Alicia Alted (Universidad Nacional de Educación a Distancia)

Moderadora: / *Moderadora* / *Moderator* / *Moderatrice* :
Maria Campillo (UAB)

Relatora: / *Relatora* / *Reporter* / *Rapportense* :
M. Teresa Ferriz (Universitat Oberta de Catalunya)

13:00 h. Cloenda / Clausura / Closing session / Séance de clôture

SEU DEL CONGRÉS: / SEDE DEL CONGRESO: /

CONFERENCE VENUE: / LIEU DU CONGRÈS :

Centre de Cultura Contemporània de Barcelona
c/ Montalegre, 5, 08001 Barcelona

COMUNICACIONES / COMUNICACIONES / PAPERS / COMMUNICATIONS

S'acceptaran comunicacions, que seran adscrites pel comitè científic del congrés a les diferents sessions. Els terminis per a la presentació de les comunicacions seran els següents:

- Presentació de propostes de comunicació: fins al 15 de juliol de 2008. Les propostes han d'incloure les següents dades: cognoms i nom del comunicant, estudis o professió, centre de treball o recerca, telèfon, correu electrònic, títol de la comunicació i breu resum del contingut de la comunicació (màxim 500 paraules). La resposta d'acceptació de les propostes de comunicació rebudes s'enviàrà com a màxim el 31 de juliol de 2008.
- Presentació de comunicacions: fins al 15 de gener de 2009. El text s'haurà de presentar en format Word, en suport informàtic, i amb una extensió màxima de 50.000 espais.

Les propostes de comunicació i les comunicacions s'han de trametre a l'adreça electrònica ce.efid@uab.cat.

Se aceptarán comunicaciones, que serán adscritas por el comité científico del congreso a las distintas sesiones. Los plazos para la presentación de las comunicaciones serán los siguientes:

- Presentación de propuestas de comunicación: hasta el 15 de julio de 2008. Las propuestas deben incluir los siguientes datos: apellidos y nombre del comunicante, estudios o profesión, centro de trabajo o investigación, teléfono, correo electrónico, título de la comunicación y breve resumen del contenido de la misma (máximo 500 palabras). La respuesta de aceptación de las comunicaciones recibidas se enviará como máximo el 31 de julio de 2008.
- Presentación de comunicaciones: hasta el 15 de enero de 2009. El texto deberá presentarse en formato Word, en soporte informático, y con una extensión máxima de 50.000 caracteres.

Las propuestas de comunicación y las comunicaciones deben remitirse a la dirección electrónica ce.efid@uab.cat.

Proposals for papers related to the conference topics are invited for submission. Papers which are accepted will be assigned to the appropriate session by the conference's scientific committee. Deadlines for submission of proposals and final papers are as follows:

- Proposals: 15 July 2008. Proposals should include the following: full name of the submitter, field or profession, place of work, telephone number, email address, title of the paper and a brief summary of its contents (maximum 500 words). Notice of acceptance of proposals submitted will be communicated by 31 July 2008 at the latest.
- Papers: 15 January 2009. The text should be submitted in digital format as a Word file, and should not exceed 50,000 characters.

All submissions should be sent by email to ce.efid@uab.cat.

Des communications seront acceptées. Le Comité Scientifique inclura ces communications dans les diverses séances. Les délais de présentation des communications seront les suivants :

- Présentation de propositions de communication : jusqu'au 15 juillet 2008. Les propositions doivent inclure les informations suivantes : nom et prénom du communicant, études ou profession, centre de travail ou recherche, téléphone, adresse électronique, titre de la communication et bref résumé du contenu de la communication (maximum 500 mots). La réponse d'acceptation des propositions de communication reçues sera envoyée au maximum le 31 juillet 2008.
- Présentation des communications : jusqu'au 15 janvier 2009. Le texte devra être présenté au format informatique (format Word), et sa longueur maximale ne devra pas dépasser les 50.000 caractères.

Les propositions de communication et les communications doivent être envoyées à l'adresse électronique ce.efid@uab.cat.

CONDICIONS DE PARTICIPACIÓ / CONDICIONES DE PARTICIPACIÓN / TERMS OF PARTICIPATION / CONDITIONS DE PARTICIPATION

Per participar en el congrés cal inscriure-s'hi i abonar una quota de 35 euros. El termini d'inscripció s'obrirà l'1 de setembre de 2008 i es tancarà el 28 de febrer de 2009.

Para participar en el congreso hay que inscribirse y abonar una cuota de 35 euros. El plazo de inscripción se abrirá el 1 de septiembre de 2008 y se cerrará el 28 de febrero de 2009.

Participation in the conference requires registration; the registration fee is 35 euros. The registration period opens 1 September 2008 and closes 28 February 2009.

Pour participer au congrès il faut s'y inscrire ; les frais d'inscription sont de 35 euros. Le délai d'inscription sera ouvert le 1 septembre 2008 et fermé le 28 février 2009.

FORMA DE PAGAMENT / FORMA DE PAGO /

METHOD OF PAYMENT / SYSTÈME DE PAIEMENT

Transferència bancària a favor del Centre d'Estudis sobre les Èpoques Franquista i Democràtica (CEFID-UAB)
Número de compte bancari: 2013-0692-86-0202764290
Envieu el justificant d'ingrés i el formulari d'inscripció adjunt, emplenat amb les vostres dades, a:

Transferència bancaria a favor del Centre d'Estudis sobre les Èpoques Franquista i Democràtica (CEFID-UAB)

Número de cuenta bancaria: 2013-0692-86-0202764290

Envíe el justificante de ingreso y el boletín de inscripción adjunto, rellenado con sus datos, a:

Bank transfer to the Centre d'Estudis sobre les Èpoques Franquista i Democràtica (CEFID-UAB)

No. of bank account: 2013-0692-86-0202764290

Please send your proof of payment and the attached registration form, filled out with your personal information, to:

Virement bancaire sur le compte du Centre d'Estudis sobre les Èpoques Franquista i Democràtica (CEFID-UAB)

Numéro de compte bancaire : 2013-0692-86-0202764290

Veuillez envoyer le justificatif de paiement et la fiche d'inscription ci-jointe, remplie avec vos coordonnées, à :

CEFID

Facultat de Filosofia i Lletres

Edifici B

Universitat Autònoma de Barcelona
08193 Bellaterra (Cerdanyola del Vallès)
Spain / Espagne

EUROPA, 1939: L'ANY DE LES CATASTROFES

EUROPA, 1939: EL AÑO DE LAS CATÁSTROFES

EUROPE, 1939: THE YEAR OF THE CATASTROPHES

EUROPE, 1939: L'ANNÉE DES CATASTROPHES

FORMULARI D'INSCRIPCIÓ / BOLETÍN DE INSCRIPCIÓN / REGISTRATION FORM / FICHE D'INSCRIPTION

Cognoms i nom: / *Apellidos y nombre:* / *Last name and first name:* / *Nom et prénom :*

Adreça postal: / *Dirección postal:* / *Postal address:* / *Adresse postale :*

Telèfon: / *Teléfono:* / *Phone No.:* / *Telephone :*

Adreça electrònica: / *Dirección electrónica:* / *E-mail address:* / *Adresse électronique :*

Centre de treball o estudi: / *Centro de trabajo o estudio:* / *Place of work or study:* / *Centre de travail ou étude :*

COMITÈ ORGANITZADOR / COMITÉ ORGANIZADOR / ORGANISING COMMITTEE / COMITÉ ORGANISATEUR

Manuel Aznar Soler (UAB), Montserrat Baras (UAB), Maria Campillo (UAB), Judit Carrera (CCCB), Jordi Cornudella (Grup 62 - Ediciones Península), Martí Marín (UAB), Carme Molinero (UAB), Borja de Riquer (UAB), Manel Risques (UB), Joan M. Thomàs (URV), Francesc Vilanova (UAB), Ricard Vinyes (UB), Pere Ysàs (UAB)

COORDINACIÓ / COORDINACIÓN / COORDINATION / COORDINATION

Ricard Martínez i Muntada

Per a més informació, podeu posar-vos en contacte amb l'organització del congrés mitjançant l'adreça electrònica ce.efid@uab.cat, i també consultar la pàgina web <http://www.cefid.uab.cat>

Para más información, pueden ponerse en contacto con la organización del congreso a través de la dirección electrónica ce.efid@uab.cat, y también consultar la página web <http://www.cefid.uab.cat>

For further information, please contact the Organising Committee at ce.efid@uab.cat and consult our website at www.cefid.uab.cat

Pour plus d'information, vous pouvez prendre contact avec l'organisation du congrès via l'adresse électronique ce.efid@uab.cat ou visiter le site web <http://www.cefid.uab.cat/>